

TALERØRS SCENEN A10

TALERØRS SCENEN A10

TALERØRS SCENEN A10

TALERØRS SCENEN A10

TALERØRS SCENEN A10

TALERØRS SCENEN A10

SANDSIGER

Nr. 9 September 2025

Foto: SAND

SAND BLÆSER TIL VALGKAMP. Kommunalvalget nærmer sig og SAND er trukket i arbejdstøjet. Vi har to hovedbudskaber i årets kommunale valgkamp: Husk at stemme, hvis du vil have indflydelse på hjemløses forhold og et budskab om at der Der er hjemløse i alle kommuner – også i din. Følg årets valgkamp under #STEMMERFRAGADEN – og hold øje med SANDs Facebook og hjemmeside. Der kommer en række lokale aktiviteter, du som hjemløs kan være med til.

Husordener uden retssikkerhed

De fleste der har boet på herberg, har stiftet bekendtskab med en husorden. Men hjemløse på herberger risikerer vilkårlige straffe og manglende rettigheder, da husordenerne ofte er uklare og forskellige fra sted til sted.

Af Juman Subihi, jurist i

SAND – De hjemløses landsorganisation

Det er sommerferie. Stilheden på kontoret er næsten øredøvende. Udenfor skinner solen, men indenfor tikker et høringsbrev ind. Et af dem, vi under normale omstændigheder ville kaste os over med stor interesse. Fordi det omhandler noget så grundlæggende som husordener på forsorgshjem. Det vi i daglig tale kalder herberg.

Det kan lyde harmløst. Husordener. Men for de mennesker, der bor på herbergerne, kan det være forskellen mellem tryk og kaos, mellem støtte og straf og i værste fald mellem tag over hovedet og en nat på gaden.

Et hjem med regler uden rettigheder? Herbergerne huser samfundets mest udsatte borgere. Mange lever med stofafhængighed. Mange kæmper med psykisk sygdom. Mange har oplevet nederlag efter nederlag, ofte i mødet med det samme system, der skulle have hjulpet dem. Derfor bør herbergerne være steder med rummelighed, forståelse og plads til forskellighed.

Og det forsøger mange også at være. På nogle herberger må man indtage rusmidler på sit værelse. På andre er det helt forbudt. Nogle steder banker personalet på, før de går ind. Andre steder går de bare ind. Alt dette er nogle gange beskrevet i de såkaldte husordener. **Husordener er de regler, der gælder, når man flytter ind på et herberg. Problemet er bare, at husordenerne meget ofte kun forholder sig til selve reglerne. Når konsekvenserne for overtrædelse af reglerne ikke er beskrevet tydeligt, kan herbergerne benytte lige den 'straf' de vil, hvis man overtræder. Og det bliver ofte den værste.**

Husordener uden hensyn

Der findes ingen overordnet lovgivning,

som regulerer husordener. De ligger under det, der kaldes "anstaltsforhold", hvilket betyder, at herbergerne har kunnet bestemme frit. Det har skabt tilstande, hvor man på det ene herberg kan få en advarsel for én ting, og på et andet herberg blive smidt ud for at gøre det samme.

På nogle herberger bliver man ved indskrivning bedt om at underskrive en samtykkeerklæring, der giver mulighed for vilkårlige rusmiddeltest, som for eksempel urinprøver, blodprøver eller pusteprover. **Det er test, der normalt kræver klar lovhjemmel, fordi de udgør et indgreb i den personlige frihed. For hjemløse der vil ind på et herberg forventes det, at man bare accepterer, fordi man har brug for et sted at sove. Hvis man nægter, kan man blive smidt ud.**

I SAND har vi endnu til gode at se en husorden, der præcist beskriver, hvilke konsekvenser, der følger med hvilke regelbrud. Det er dybt problematisk. Vi ser gang på gang, at herberger griber til de hårdeste sanktioner uden at den hjemløse har mulighed for at kende spillereglerne på forhånd.

Ankestyrelsen har i flere tilfælde påpeget, at herberger er gået for vidt. Der skal foretages en såkaldt proportionalitetsvurdering, når regler bliver overtrådt, har Ankestyrelsen udtalt. Overtrædelse og straf skal med andre ord matche. Og selvfølgelig skal det det. Vold og trusler hører ikke hjemme nogen steder. Men det gør vilkårlige bortvisninger over bagatelagtige forseelser heller ikke.

En hån forklædt som retssikkerhed

Og hvad gør man så, hvis man oplever en urimelig bortvisning? Man kan klage. Det lyder fint i teorien, men i praksis er det tæt på meningsløst. Ankestyrelsens sagsbehandlingstid er i dag omkring et år. **Det kan betyde, at du står uden tag over hovedet, fordi du blev smidt ud af dit herberg og så få at vide, at afgørelsen måske bliver omgjort. Om 12 måneder, altså. Det er en hån forklædt som retssikkerhed.**

Det vækker håb, når lovgiver i den seneste høring lægger op til en mere

balanceret tilgang. Der opfordres til, at herberger fremover benytter sig af et bredere katalog af konsekvenser: Advarsler, forsoningssamtaler, midlertidige sanktioner. Det lyder fornuftigt. Og det er nødvendigt. Det minder os om en grundlæggende sandhed i retssamfundet: Straffen skal stå mål med forbrydelsen.

En lappeløsning på et gennemhullet tæppe

Vi står altså med en høring, der på papiret peger i den rigtige retning. Men virkeligheden halter bagefter. Der er brug for mere end gode hensigter. Der er brug for forandringer, der gør en forskel ude i virkeligheden.

Vi foreslår derfor, at der etableres en fast-track-ordning for klager over sanktioner på herberger. At personalet tilbydes obligatorisk undervisning i forvaltningsret. Og ikke mindst, at husordener ikke blot fungerer som opremsninger af forbud, men bliver gennemsigtige og forståelige, hvor både rettigheder, vurderingsgrundlag og mulige konsekvenser er tydeligt beskrevet, således både beboere og personale ved, hvad de kan forvente og skal forholde sig til. Kun derved kan de gode intentioner ved vejledningen realiseres.

Mundtlige advarsler og dokumentation

Det bør fremgå, hvem der kan give mundtlige advarsler. I dag varierer det fra medarbejder til medarbejder, hvilket skaber uensartet praksis og risiko for vilkårlig magtudøvelse. Vi anbefaler, at mundtlige advarsler kun gives af ledelsen eller personer med kompetence hertil, og at alle mundtlige advarsler registreres skriftligt med dato, årsag og navn på den, der har givet advarslen.

Sanktioner

Vi støtter, at mulige sanktioner fremgår tydeligt af husordenen, så beboerne kender konsekvenserne og kan påtale manglende procedurer. Sanktioner skal være proportionale, og beslutningsgrundlaget skal dokumenteres.

Fra SANDs høringssvar om husordener. Læs hele SANDs høringssvar om husordener på www.sandudvalg.dk.

Fra SANDs Facebook

"Kommunen vil gerne denne gang hjælpe med finde en bolig (de refererer til housing first), men jeg gider ikke miste en fjerde bolig og blive endnu dybere forgældet. Jeg sigter efter et liv, bare i bil nu en skønne dag... Måske vanlife, hvis jeg er heldig. Og kan desværre ikke blive indstillet til skæv bolig, men det er mellemkommune-problem igen igen, og ikke et pengeproblem. For hvis boligen var lidt billigere, havde vi nok holdt mere end 3 år i bolig. Men når man får afslag på boligstøtte, paragraf 34, og til hjælp med tandlæge eller medicin og får nedsat ydelse fordi man er blevet gift uden løn en del af tiden og som på job tjener ca. en mindre kontanthjælp de fleste måneder, så det klart, at nogle af os bare igen igen havner som hjemløse".

Du kan ikke få anvist en bolig – du er for fattig

Forestil dig at stå uden tag over hovedet. Du er hjemløs, træt, nedslidt. Du har ikke mange penge – faktisk lever du af kontanthjælp, som netop er blevet sat ned.

Du har bedt kommunen om hjælp. Du beder om det mest basale: Et sted at bo. En lille bolig i den almene sektor. Du er således blevet skrevet op på den boligsociale venteliste, og så er det bare om at vente på, at der kommer en bolig, du har råd til at betale. Men efter kontanthjælpsreformen den 1. juli 2025 afskaffede muligheden for at få særligt støtte, dvs. ekstra økonomisk hjælp, hvis du havde en husleje, du reelt ikke kunne betale, hvis du også skal have råd til mad, medicin osv., og din kontanthjælp er sat ned, er du nu pillet af den boligsociale venteliste igen.

Ikke fordi du ikke har behov. Ikke fordi du ikke er prioriteret. Men fordi kommunen siger: "Du har ikke råd." Du er ganske enkelt for fattig til at få hjælp. I et konkret eksempel fra København, har kommunen udregnet, at med en husleje på 3500 pr. måned – med forbrug knap 5000 kr. - vil borgere have et rådighedsbeløb på knap 1100 kr. om måneden. Derfor har pågældende borger, ligesom mange andre vil få det i takt med, at kommunerne gennemgår de boligsociale ventelister, fået brev om, at han ikke længere kan blive anvist en bolig af kommunen. Han har simpelthen ikke råd.

Det lyder skørt, men det er præcis, hvad der sker lige nu i Danmark. Den nye kontanthjælpsreform har gjort det så svært at få økonomien til at hænge sammen, at borgere med reelle behov bliver pillet af ventelisterne til boliganvisning. De opfylder ikke længere det krav, som handler om at kunne betale huslejen. Og så bliver de slettet.

Uddrag af klumme af Henrik Mas, formand for SAND, bragt d. 7/8 i Arbejderen. Hele klummen kan læses på arbejderen.dk

I SAND – og i SANDsiger – er der plads til alle! Også til dig og din historie. Skriv eller ring til Sofie på 22470323 eller sofie@sandudvalg.dk hvis du har en historie, du gerne vil dele med andre hjemløse. Deadline for næste nummer er 22/9.

Dead
-line

SAND
EKSPT

LOVGIVNING ER **SEXY**
KLAUS KRAG

TALERØRS SCENEN A10

SAND
EKSPT

**MOGENS
THOMSEN**

UNGE
MOD HJEMLØSHED

TALERØRS SCENEN A10

SAND
EKSPT

**KAN
DET
SKE
FOR
MIG,
KAN
DET
SKE
FOR
ALLE**

JETTE OLSEN

TALERØRS SCENEN A10

SAND
EKSPT

**FORMANDEN
VISER VEJEN**

**HENRIK MAS
NØRGAARD**

TALERØRS SCENEN A10

SAND
EKSPT

**Ikke EGEN
bolig**
**men EGEN
bolig**
**JACOB
VANG**

TALERØRS SCENEN A10

SAND
EKSPT

**LYT TIL DEM,
DET HANDLER OM**

PIA NIDERGAARD

TALERØRS SCENEN A10

LYT TIL DE SAND'E EKSPERTER. I SAND vil vi gerne have hjemløshed på dagsordenen til det kommende kommunalvalg. En af måderne vi gør det på, er ved at bruge vores egne erfaringer til at påvirke den politiske debat. Politik er præget af mærkesager. I SAND har vi derimod mærket sagerne på egen krop. Derfor er vi de SAND'e eksperter.
#STEMMERFRAGADEN #SANDEEKSPERTER

Kalender

Det sker i SAND: Kurser og arrangementer

Flere arrangementer følger – så hold øje med kalenderen her – og på sandudvalg.dk.

September

3/9	Kick-off KV25 (Øst)	10 – 15
4/9	Kick-off KV25 (Vest)	10 – 15

Danhostel Ishøj, Ishøj Strandvej 13, Ishøj
Danhostel Horsens, Flintebakken 150, Horsens

Oktober

7/10	Bestyrelsesmøde i SAND	10 – 15
17/10	Hjemløsedagen 2025	12 – 16

Mødecenter Odense, Buchwaldsgade 48, Odense
Rådhuspladsen, København

Det er altid gratis at deltage i SANDs arrangementer. Billetten vil vi gerne have din boform til at betale. I tvivl? Kontakt SAND på 8993 7060.